

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Assistentie in wonen, zorg en welzijn

Specifiek gedeelte

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

Graad: derde graad

Leerjaar: eerste en tweede leerjaar

Leerplannummer: voorlopige versie dd. 30/06/2023

Nummer inspectie:

DISCLAIMER: De eindtermen (alsook de decretale nummers) opgenomen in dit leerplan zijn onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Inhoudstafel

Visie	3
Doelgroep en beginsituatie	4
Leerplandoelen	5
Minimale materiële vereisten	18
Vakkenkoppeling	19

Visie

De studierichting assistentie in wonen, zorg en welzijn is een studierichting in de 3de graad arbeidsmarktgerichte finaliteit, gericht op doorstroom naar de arbeidsmarkt.

Leerlingen leren daarom competenties die belangrijk zijn bij het uitvoeren van ondersteunende, logistieke en huishoudelijke taken, het zorgen voor het dagelijks onderhoud en de schoonmaak, het zorgen voor het maaltijdgebeuren en het onderhoud van het linnen.

Assistentie in wonen, zorg en welzijn wordt als domeingebonden studierichting aangeboden in de derde graad. De basisvorming is dezelfde als voor alle andere studierichtingen binnen de arbeidsmarktgerichte finaliteit.

De leerlingen krijgen een pakket basisvorming voor de arbeidsmarktfinaliteit en realiseren de doelen die leiden naar de beroepskwalificaties Huishoudhulp zorg, Logistiek assistent in de zorg en Medewerker kamerdienst.

De huishoudhulp zorg zorgt, met oog voor de zorgnood van de cliënt, voor het dagelijks onderhoud en de schoonmaak van de woning teneinde een aangename leefomgeving te behouden en/of te herstellen zodat de cliënt thuis kan blijven wonen.

De logistiek assistent zorg voert ondersteunende, logistieke en huishoudelijke taken uit teneinde het comfort van de zorgvrager te bevorderen.

De medewerker kamerdienst staat in voor de schoonmaak, de orde en het onderhoud van kamers, badkamers en gemeenschappelijke ruimtes van logiesverstrekkende of toeristische organisaties (hotels, cruiseschepen, ...), werkt volgens de kwaliteitseisen van de organisatie, de hygiënische en veiligheidsnormen, werkt mee aan het opdienen van het ontbijt en het onderhoud van het linnen teneinde de gast een hygiënisch en comfortabel verblijf te bieden.

Doelgroep en beginsituatie

Leerlingen die het eerste leerjaar van de derde graad assistentie in wonen, zorg en welzijn aanvatten in de arbeidsmarktgerichte finaliteit, kunnen naar interesse en keuze voor deze studierichting beschouwd worden als een homogene groep.

De vooropleiding vanuit de tweede graad en de kenmerken van de leerlingen in de derde graad verschillen echter qua aanleg en belangstelling op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak, waardoor ze vanuit dit oogpunt kunnen beschouwd worden als een heterogene groep.

Daarom vinden we het belangrijk om – bij het begin van de derde graad – de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en de verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de derde graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de derde graad.

Aan de ene kant wordt in de derde graad assistentie in wonen, zorg en welzijn verder gebouwd op de tweede graad zorg en welzijn. Daartegenover wordt ingezet op het verfijnen en verdiepen van de competenties uit de tweede graad. In de derde graad vinden we het daarom belangrijk om – afgestemd op de leerlingengroep - als lerarenteam passende begeleiding met expliciete aandacht voor Gepersonaliseerd Samen Leren te voorzien. Een leertraject kan gedifferentieerd zijn, maar het einddoel blijft dat samen met alle leerlingen alle leerplandoelen met onderliggende kenniselementen op het einde van de derde graad op een kwaliteitsvolle manier op het vastgelegde beheersingsniveau werden aangeleerd, ingeoeft en geëvalueerd.

Leerplandoelen

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	

BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	

BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	

BK3_01.03	3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.	
BK3_01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.	

BK3_01.04	4
De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.	
BK3_01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.	

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_02.01

9

De leerlingen sorteren en verwijderen huishoudelijk, verblijf- of zorggerelateerd afval.

- huishoudelijk afval: afval dat een 'huishoudhulp zorg' bij cliënten in de setting thuis- of gezinszorg kan aantreffen
- verblijfgelateerd afval: afval dat een 'medewerker kamerdienst' in een logiesverstreckende setting kan aantreffen
- zorggerelateerd afval: afval dat een 'logistiek assistent in de zorg' in een residentiële setting of kinderopvang kan aantreffen

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.02

7

De leerlingen hanteren de richtlijnen met betrekking tot voedselveiligheid en voedselhygiëne binnen een professionele context.

- biologische, fysische en chemische gevaren met betrekking tot voeding
- besmetting en bederf
- hygiëne- en veiligheidsvoorschriften voor voedingsmiddelen: HACCP, GHP, CCP's en PVA's

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.03

12

De leerlingen richten de werkplek doelgericht in.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.03.01

	Subdoel 1
De leerlingen leggen het materiaal (als verzamelnaam) klaar in functie van de opdracht.	
BK3_02.03.02	Subdoel 2
De leerlingen bergen het materiaal (als verzamelnaam) op na de opdracht.	
BK3_02.03.03	Subdoel 3
De leerlingen beheren de voorraad.	
BK3_02.03.04	Subdoel 4
De leerlingen geven bestellingen door aan een leidinggevende.	

BK3_02.04	6
De leerlingen hanteren een systematische aanpak bij het plannen en organiseren van de huishoudelijke activiteiten en opgedragen taken in overleg met het team.	
Beheersingsniveau	
toepassen	

BK3_02.05	
De leerlingen passen de principes ter preventie van infectie en besmetting toe. <ul style="list-style-type: none">• beschermingsmaatregelen (bepaald in protocollen) ter bestrijding van infecties en besmettingen• preventie van mondproblemen	
Beheersingsniveau	
toepassen	

BK3_02.06	17
-----------	----

De leerlingen observeren cliënten en de woon-, leef- en verblijfsomgeving.

- observatietechnieken binnen een professionele context
- registratietechnieken binnen een professionele context
- signaalfunctie
- signalen van comfort en discomfort
- werking van verschillende kamervoorzieningen en- installaties (radio, TV, airco, ...)
- onregelmatigheden in de woon-, leef- en verblijfsomgeving

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.07

17

De leerlingen interpreteren onder begeleiding observatiegegevens over cliënten en de woon-, leef- en verblijfsomgeving.

- reflectiemethodieken

Beheersingsniveau

analyseren

BK3_02.08

17

De leerlingen rapporteren over (grote veranderingen bij) cliënten en (onregelmatigheden in) de woon-, leef- en verblijfsomgeving.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen rapporteren mondeling en schriftelijk over (grote veranderingen bij) cliënten binnen een professionele context.

BK3_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen rapporteren mondeling en schriftelijk over (onregelmatigheden in) de woon-, leef- en verblijfsomgeving binnen een professionele context.

BK3_02.09	16
De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.09.01	Subdoel 1
De leerlingen gaan respectvol om met anderen binnen een professionele context. <ul style="list-style-type: none">• diverse werkcontexten: bij cliënten in de setting thuis- of gezinszorg, in residentiële settings, kinderopvang en verschillende logiesverstreckende organisaties• taken en rollen van de betrokken actoren• professionele relatie (inclusief scheiding beroepscontext - privé, discretie)• vertrouwensrelatie• het zorg- en ondersteuningsplan	
BK3_02.09.02	Subdoel 2
De leerlingen handelen deontologisch correct. <ul style="list-style-type: none">• verantwoordelijkheidszin• privacy van cliënten• beroepsgeheim	
BK3_02.09.03	Subdoel 3
De leerlingen informeren cliënten over hulpmiddelen en ondersteuningsinstanties. <ul style="list-style-type: none">• veel voorkomende zorg- en ondersteuningsvragen	
BK3_02.09.04	Subdoel 4
De leerlingen gaan op empathische wijze om met cliënten. <ul style="list-style-type: none">• visie op zorg, holistische visie op de mens: de generalistische benadering in zorg en ondersteuning• afstand en nabijheid, aandacht• zorgnood• draaglast en draagkracht• geen waardeoordeel	

BK3_02.10

De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties binnen een gesimuleerde professionele context.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.11

De leerlingen stemmen hun handelen af op de behoeften en verwachtingen van cliënten.

- cliënten in hun verschillende levensloopfasen
- verschillende gastentypes
- (basis)behoeften van cliënten (inclusief beweging, rust, slaap)
- verwachtingen van cliënten
- hotel- en servicediensten ter beschikking van een cliënt inclusief roomservice

Beheersingsniveau

analyseren

BK3_02.12

5

De leerlingen hanteren sociale en communicatieve vaardigheden in functie van het ondersteunen van cliënten.

- sociale en communicatieve vaardigheden met cliënten en hun netwerk (inclusief actief luisteren, correct begrip van de cliënt)
- weerstand of grensoverschrijdend gedrag
- conflicten

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.13

7

De leerlingen bereiden maaltijden voor cliënten.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.13.01	Subdoel 1
De leerlingen nemen bestellingen van maaltijden op.	
BK3_02.13.02	Subdoel 2
De leerlingen bereiden (aangepaste) maaltijden voor cliënten. <ul style="list-style-type: none">• evenwichtige, gezonde en gevarieerde voeding voor cliënten• voedingsbehoeften, voedingsvoorkeuren• aangepaste voeding, voedings- en dieetvoorschriften (inclusief intoleranties, allergieën en malnutritie) bij cliënten• basisbereidingstechnieken voor eenvoudige bereidingen voor cliënten (conform het zorg- en ondersteuningsplan)	
BK3_02.13.03	Subdoel 3
De leerlingen bedelen functioneel een maaltijd aan een cliënt.	
BK3_02.13.04	Subdoel 4
De leerlingen bewaren (overschotten van) voedingsmiddelen.	

BK3_02.14	7, 18
De leerlingen dragen zorg voor het maaltijdgebeuren.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.14.01	Subdoel 1
De leerlingen doen boodschappen aan de hand van de boodschappenlijst van en de budgetafpraak met een cliënt.	
BK3_02.14.02	Subdoel 2
De leerlingen richten de ontbijtruimte (inclusief koud en warm ontbijtbuffet) in.	
BK3_02.14.03	Subdoel 3

De leerlingen ondersteunen het maaltijdgebeuren (met uitzondering van personen met slikproblemen).	
BK3_02.14.04	Subdoel 4
De leerlingen ruimen een ontbijtbuffet en de tafels af binnen een professionele context.	
BK3_02.14.05	Subdoel 5
De leerlingen doen de afwas binnen een professionele context.	

BK3_02.15	8
De leerlingen dragen zorg voor kledij en textiel binnen een professionele context.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.15.01	Subdoel 1
De leerlingen sorteren vuile en gecontamineerde kledij en textiel binnen een professionele context.	
BK3_02.15.02	Subdoel 2
De leerlingen wassen kledij en textiel binnen een professionele context. <ul style="list-style-type: none">• (moeilijk verwijderbare) vlekken• ontvlekkingsproducten	
BK3_02.15.03	Subdoel 3
De leerlingen drogen kledij en textiel binnen een professionele context.	
BK3_02.15.04	Subdoel 4
De leerlingen plooien of strijken kledij en textiel binnen een professionele context.	
BK3_02.15.05	Subdoel 5

De leerlingen voeren klein verstelwerk aan kledij en textiel uit binnen een professionele context.

BK3_02.16

10

De leerlingen zorgen voor de woon-, leef- en verblijfsomgeving binnen een professionele context.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.16.01

Subdoel 1

De leerlingen verluchten de woon-, leef- en verblijfsomgeving binnen een professionele context.

BK3_02.16.02

Subdoel 2

De leerlingen verlichten de woon-, leef- en verblijfsomgeving binnen een professionele context.

BK3_02.16.03

Subdoel 3

De leerlingen maken woon, leef- en verblijfsruimtes, sanitair en materiaal schoon binnen een professionele context.

BK3_02.16.04

Subdoel 4

De leerlingen maken bedden op binnen een professionele context.

BK3_02.16.05

Subdoel 5

De leerlingen richten de kamer opnieuw in binnen een professionele context.

BK3_02.16.06

Subdoel 6

De leerlingen zorgen voor planten en huisdieren binnen een professionele context.

BK3_02.17

18

De leerlingen informeren cliënten over activiteiten.	
Beheersingsniveau	
creëren	
BK3_02.17.01	Subdoel 1
De leerlingen geven informatie over activiteiten. <ul style="list-style-type: none">informatie over activiteiten: welke activiteiten worden waar, wanneer, voor wie georganiseerd	
BK3_02.17.02	Subdoel 2
De leerlingen stimuleren cliënten om deel te nemen aan activiteiten.	

BK3_02.18	11, 18
De leerlingen ondersteunen cliënten tijdens activiteiten in functie van hun welbevinden. <ul style="list-style-type: none">ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten voor cliënten(psychosociaal) welbevinden van cliënten	
Beheersingsniveau	
toepassen	

BK3_02.19	13, 18
De leerlingen ondersteunen de cliënt bij verplaatsingen.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.19.01	Subdoel 1
De leerlingen helpen zorgverstrekkers bij de verplaatsing van een cliënt. <ul style="list-style-type: none">valpreventie	

BK3_02.19.02	Subdoel 2
De leerlingen helpen zorgverstrekkers bij het tillen en positioneren van een cliënt.	
BK3_02.19.03	Subdoel 3
De leerlingen ondersteunen cliënten bij verplaatsingen conform het zorg- en ondersteuningsplan in overleg met een zorgverstrekker. <ul style="list-style-type: none">• mobiliteitsgraden: goede gezondheid/mobiel, krukken/wandelstok, loophulp , rolstoel, bedlegerig• specifiek materiaal: looprek/rollator, rolstoel, multipositiewagen, bed, kinderwagen	
BK3_02.19.04	Subdoel 4
De leerlingen doen cliëntenvervoer conform het zorg- en ondersteuningsplan in overleg met een zorgverstrekker.	

BK3_02.20	14
De leerlingen voeren eenvoudige sterilisatietechnieken uit.	
Beheersingsniveau	
toepassen	

BK3_02.21	15
De leerlingen voeren eenvoudige administratieve taken uit.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.21.01	Subdoel 1
De leerlingen klasseren documenten.	
BK3_02.21.02	Subdoel 2

De leerlingen verdelen post, dossiers, pakjes, documenten.

BK3_02.21.03

Subdoel 3

De leerlingen beantwoorden de telefoon.

BK3_02.21.04

Subdoel 4

De leerlingen vullen formulieren in.

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.